

ЗБІРНИК ТЕЗ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СПОРТУ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ»

*Присвячена 45 річчю Харківської державної академії фізичної
культури*

5 квітня 2024 року

Харків - 2024

УДК: 796.011

Проблеми та перспективні напрями розвитку сучасного спорту: актуальні питання теорії та практики: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 45 річчю Харківської державної академії фізичної культури (електронне видання), 5 квітня 2024 року. Харків: ХДАФК, 2024. 262 с.

У збірнику представлені тези за секціями роботи конференції: актуальні питання підготовки спортсменів у циклічних видах спорту; сучасні технології та перспективи розвитку професійних, екстремальних, техніко-естетичних видів спорту та фітнес-індустрії; використання інформаційно-комунікаційних технологій у фізичній культурі та спорті; олімпійська освіта: сучасні аспекти розвитку.

Збірник тез представляє теоретичний і практичний інтерес для докторів, аспірантів, магістрів, студентів, тренерів, спортсменів, викладачів, наукових працівників.

Редколегія

Голова редколегії:

Спіцин В. В., к.пед.н., декан факультету циклічних видів спорту.

Члени редколегії:

Стадник С. О., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту.

Окунь Д. О., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту, голова Ради молодих вчених ХДАФК.

Рожков В. О., к.фіз.вих., доцент кафедри олімпійського та професійного спорту, голова Студентського наукового товариства ХДАФК.

Єфременко А. М., к.фіз.вих., доцент, завідувач кафедри легкої атлетики.

Павленко В. О., к.пед.н., доцент, доцент кафедри легкої атлетики.

Пилипко О. О., к.пед.н., професор, завідувач кафедри водних видів спорту.

Сидорова Т. В., к.фіз.вих., доцент, завідувач кафедри зимових видів спорту, велоспорту та туризму.

Гриньова Т. І., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри зимових видів спорту, велоспорту та туризму.

Кизім П. М., доцент, завідувач кафедри танцювальних видів спорту та хореографії.

Гуменюк С. В., к.фіз.вих., доцент кафедри танцювальних видів спорту та хореографії.

Мулик К. В., д.пед.н., професор, завідувач кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації.

Таран Л. М., к.фіз.вих., доцент, завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту.

Мішин М. В., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту.

Тарасевич О. А., к.фіз.вих., доцент кафедри олімпійського та професійного спорту.

Ашанін В. С., к.ф.-м.н., професор, завідувач кафедри інформатики та біомеханіки.

Філенко Л. В., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри інформатики та біомеханіки.

Жерновнікова Я. В., к.пед.н., доцент кафедри інформатики та біомеханіки.

Політько О. В., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри водних видів спорту.

ІНТЕГРАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ – ОДИН З ЕФЕКТИВНИХ ЗАСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «Я У СВІТІ»

Наталія ЛИМАРЕНКО
Валентина ЄРМОЛОВА, к.фіз.вих., доцент

*Національний університет фізичного виховання і спорту України
Київ, Україна*

Анотація. Публікація присвячена питанням інтеграції елементів олімпійської освіти в освітній процес закладів дошкільної освіти України.

Ключові слова: олімпійська освіта, інтеграція, програма «Я у світі».

Вступ. Сьогодні у світі спостерігається інтенсивний розвиток дошкільної освіти у різних напрямках: підвищується інтерес до особистості дитини дошкільного віку, її унікальності; висуваються якісно нові вимоги до організації освітнього процесу, спрямованого на фізичний, соціально-особистісний, пізнавально-мовленевий та художньо-естетичний розвиток дошкільника.

Одним із основоположних принципів розвитку сучасної дошкільної освіти є принцип інтеграції освітніх галузей, який охоплює досить велику кількість дидактичних, виховних засобів і має в своєму розпорядженні чинники, що забезпечують її широкий вплив на теорію і практику дошкільної освіти.

Мета – висвітлити роль інтеграції елементів олімпійської освіти як ефективного засобу реалізації програми розвитку дитини «Я у світі» для закладів дошкільної освіти.

Методи дослідження: аналіз літературних даних та інформації мережі Інтернет, синтез та узагальнення.

Результати дослідження та їх обговорення. Сьогодні існують різні трактування дефініції «інтеграція». Так, Сучасний тлумачний словник української мови визначає інтеграцію як об'єднання чого-небудь у єдине ціле [5, с. 365].

Український науковець Н. М. Бібік представляє інтеграцію як процес взаємодії, об'єднання, взаємовпливу, взаємопроникнення, взаємозближення, відновлення єдності двох або більшої кількості систем, результатом якого є утворення нової цілісної системи, що набуває нових властивостей та взаємозв'язків між оновленими елементами системи [2, с. 201].

У педагогічному словнику дефініція «інтеграція» подається як стан зв'язності окремих диференційованих частин і функцій системи, організму в ціле, так і процес, що веде до такого стану [3, с. 229].

Соціолого-педагогічний словник трактує інтеграцію як сторону процесу розвитку, яка пов'язана з об'єднанням у ціле раніше різнорідних частин та елементів, що сприяє формуванню нових систем, де збільшується обсяг та інтенсивність взаємозв'язків і взаємодій між елементами [4, с. 94].

Не зважаючи на відмінності у трактуванні різними авторами дефініції «інтеграція», всі визначення об'єднують взаємодія різних елементів процесу, яка призводить до утворення нових елементів, а у випадку дошкільної освіти – нових компетентностей дитини.

Освітня діяльність на основі принципу інтеграції в закладах дошкільної освіти має широкий розвивальний ефект. Пізнання дійсності дитиною дозволяє розкривати взаємозалежності в цілісній картині світу. Інтеграція в навчанні дає змогу створювати у дітей сильну внутрішню пізнавальну мотивацію. Інтеграція в навчанні – це глибока форма взаємозв'язку, взаємопроникнення різноманітних компонентів змісту навчання, виховання та освіти дітей дошкільного віку.

Інтегрований підхід у дошкільній освіті України реалізується через технології, закладені в програмі розвитку дитини «Я у світі». Важливою вимогою до змісту освіти в сучасних умовах є відкриття дошкільнику світу в його цілісності й різноманітності через досягнення балансу поінформованості у чотирьох основних світах – «Природа», «Культура», «Інші люди» та «Я сам». Упровадження у педагогічну практику компетентнісного підходу забезпечує розвиток у дитини дошкільного віку досвідченості як інтегральної характеристики [6, с. 12]. Виходячи з цього зміст дошкільної освіти органічно поєднує когнітивний досвід, досвід практичної діяльності, досвід творчої діяльності та досвід ставлення.

Заснована на компетентнісному підході, програма розвитку дитини «Я у світі» покликана забезпечити міцний фундамент для навчання в ранньому віці у безпечному та турботливому середовищі, яке сприяє фізичному, соціальному, емоційному та когнітивному розвитку всіх дітей.

Інтеграція олімпійської освіти, в основі якої лежить «формування особистості, яка у своїх діях і думках керується загальнолюдськими гуманістичними нормами поведінки, що передбачаються ідеями олімпізму та принципами Олімпійської хартії, є складовою цілісного освітнього процесу» [1, с. 130] і може сприяти більш ефективному вирішенню освітніх завдань, передбачених програмою «Я у світі» для закладів дошкільної освіти.

Елементи олімпійської освіти можна інтегрувати в освітні лінії програми «Я у світі», а саме: «Особистість дитини», «Дитина у соціумі», «Дитина у природному довкіллі», «Дитина у світі культури», «Діяльність дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини», використовуючи різні методи і форми.

Під методами олімпійської освіти ми розуміємо сукупність дій вихователя і вихованця у процесі спільної освітньої діяльності, спрямованої на отримання елементарних знань про історію Олімпійських ігор, олімпійські цінності, олімпійські види спорту; на формування потреби у здоровому способі життя та руховій активності; на набуття елементарних умінь з олімпійських видів спорту.

Висновки. У сукупності методи, що забезпечують інтеграцію елементів олімпійської освіти, сприяють формуванню компетентностей дитини, активної і моральної життєвої позиції, її готовності до реального життя, розвитку

фізичних якостей і творчих здібностей, що передбачено програмою розвитку дитини «Я у світі» для закладів дошкільної освіти.

Список використаної літератури.

1. Єрмолова В. М. Теоретико-методичні засади інтеграції олімпійської освіти в навчально-виховний процес школярів : дис. ... канд. фіз. виховання і спорту: 24.00.01 / Нац. ун-т. фіз.. вих. і спорт. України Київ, 2010. 187 с.
2. Нова українська школа: порадник для вчителя / Софій Н. З. та ін. : за ред. Н. М. Бібік Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
3. Педагогічний словник / за ред. дійсного члена АПН України М. Д. Ярмаченка. Київ : Педагогічна думка, 2001. 516 с.
4. Соціолого–педагогічний словник / Гончаренко С. У. та ін. за ред В. В. Радули. Київ : «ЕксОб», 2000. 304 с.
5. Сучасний тлумачний словник української мови: 100000 слів / за ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського. Харків ВД «ШКОЛА», 2009. 1008 с.
6. Я у світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / Аксьонова О. П. та ін. наук. кер. О. Л. Кононенко. Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. 488 с.

ЕСТАФЕТА ОЛІМПІЙСЬКОГО ВОГНЮ 1984: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД НЕСКОРЕНОСТІ

Олексій ЛЯХ-ПОРОДЬКО, к.фіз.вих., доцент

*Національний університет фізичного виховання та спорту України
Київ, Україна*

Анотація. Здійснено аналіз олімпійських акцій української діаспори у Канаді та США. З'ясовано, що олімпійська естафета – Біг волі, яку організували українські активісти у 1984 році символізувала дотримання олімпійських традицій. Встановлено, що Біг волі об'єднав три олімпійські заходи: Вільну Олімпіаду, Олімпійський здвиг та Олімпійські ігри.

Ключові слова: діаспора, олімпійська естафета, українці.

Вступ. У 1984 році відбулись три значні події, які об'єднав Біг Волі. По-перше, Друга Вільна Олімпіада в Етобіко, Торонто (Канада). По-друге, Третій Світовий зліт Спілки Української Молоді в Лос-Анджелесі (США). По-третє, Олімпійські ігри в Лос-Анджелесі (США). Така масштабна ідея охопила українську громаду Канади та США, у якій спортивні та олімпійські традиції мали важливе значення [1]. Тисячі українців були свідками унікальної олімпійської акції. На жаль у сучасній українській олімпійській історичній науці недостатньо дослідженням залишається ця подія, що й обумовлює актуальність теми.

Мета та завдання дослідження – здійснити аналіз та з'ясувати особливості організації та проведення олімпійської естафети – Біг волі.